

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ БАЛАНС: ЙОГО ЗМІСТ І БУДОВА

Велісва В.О., канд. екон. наук, доц.
Дербишов Н.В., здобувач вищої освіти
Харківський національний університет внутрішніх справ,
м. Харків, Україна

З метою управління фінансовою і господарською діяльністю будь-якого підприємства необхідно формувати достовірну інформацію про наявні у господарстві ресурси, їх склад і розміщення, а також про джерела їх формування і цільове призначення. І саме за допомогою бухгалтерського балансу можна отримати правдиву, узагальнену і згруповану у відповідному порядку інформацію про фінансовий стан господарства на звітну дату.

Значення слова баланс: «balance» походить з французької мови, що означає "дві вагові чаші", як символ рівності і рівноваги. Тому термін бухгалтерський баланс (бухгалтерський звіт) – це метод відображення фінансового стану підприємства на певну дату, що дає можливість побачити у грошовому еквіваленті господарські активи за їхнім складом і джерелами утворення (власні кошти та зобов'язання). Як правило, бухгалтерський баланс формується у перше число місяця, кварталу чи року.

Бухгалтерський баланс будується у вигляді двосторонньої таблиці: ліва частина якої – актив – це капітал і майно, які контролює підприємство, а права частина – пасив – показує джерела утворення господарських ресурсів.

Актив і пасив балансу складається з окремих статей, кожна з яких містить інформацію про величину певного економічного однорідного виду майна та джерела його походження. Тому статті активу і пасиву є основними елементами бухгалтерського балансу, і в загальному підсумку відомості пасиву і активу балансу повинні бути між собою рівними, це основна і обов'язкова умова правильності складання бухгалтерського балансу.

Форма діючого в Україні бухгалтерського балансу та порядок його заповнення регулюються НП(С)БО 2 "Баланс".

Відповідно до статті 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" Закону України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" баланс, разом зі звітом про фінансові результати, звітом про рух грошових коштів, звітом про власний капітал та примітками до звітів визнано фінансовою звітністю підприємства [1].

Стаття балансу – це показники, який показує на звітну дату стан

окремих видів активів, власного капіталу та зобов'язань (це як елемент активу чи пасиву). Статті активу характеризують господарські засоби: основні засоби, запаси, кошти, дебіторську заборгованість тощо. Статті пасиву характеризують джерела власних і залучених коштів: статутний капітал, прибуток, кредити банку, кредиторську заборгованість [2].

Бухгалтерський баланс є важливим інструментом управління підприємством, оскільки забезпечує достовірну інформацію про його фінансовий стан на певну дату. Такий підхід дозволить об'єктивно оцінити результати підприємницької діяльності і розробити обґрунтовані управлінські рішення для подальшого використання резервів з метою покращення усіх виробничих процесів [3].

Баланс дозволяє оцінити склад, розміщення та джерела утворення господарських засобів підприємства, поділяючи їх на активи і пасиви. Структура балансу відображає принцип рівноваги між активами (ресурсами підприємства) та пасивами (джерелами фінансування цих ресурсів). Бухгалтерський баланс є частиною фінансової звітності підприємства, що допомагає керівництву, інвесторам та іншим зацікавленим сторонам приймати обґрунтовані рішення на основі аналізу фінансової інформації.

Список використаних джерел

1. Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
2. Правдюк Н.Л., Коваль Л.В., Коваль О.В. Облікова політика підприємств: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 647 с. URL: <http://repository.vsau.org/getfile.php/24655.pdf>
3. Облік і звітність: теоретичні та практичні аспекти. Практичний посібник для розпорядників бюджетних коштів. Logica-project, 2020. 284 с. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/576/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%9E%D0%B1%D0%BB%D1%96%20%D0%BA_%D1%96_%D0%B7%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C.pdf